

JAARVERSLAG 2016

IVN Leeuwarden e.o.

**Samengesteld door:
Met dank aan:**

**Cor de Vries (secretaris)
Bart Franken, Pieter Willem Louwsma, Els Bultsma,
Corry van der Meer, Tineke Vernhout en Linda Veeman**

INHOUDSOPGAVE:

Voorwoord

- 1. Bestuurlijk jaarverslag 2016**
- 2. Financieel jaarverslag 2016**
  - 2.1 Algemeen**
  - 2.2 Bestuurszaken**
  - 2.3 Vogelwerkgroep**
  - 2.4 Overige onderdelen IVN Leeuwarden**
  - 2.5 Kascommissie**
  - 2.6 Begroting 2017**
  - 2.7 Ledenadministratie**
- 3. Algemeen verenigingsjaarverslag 2016**
  - 3.1 Vogelwerkgroep**
  - 3.2 Werkgroep jeugd en educatie**
  - 3.3 Communicatie en social media**
  - 3.4 Leeuwenboekje**

BIJLAGEN:

- BIJLAGE 1: Financieel overzicht 2016**
- BIJLAGE 2: Boekjaar 2016 versus boekjaar 2017**
- BIJLAGE 3: Balans per 31 december 2016**
- BIJLAGE 4: Notulen jaarvergadering 24 maart 2016**

Voorwoord.

Voor u ligt het jaarverslag van 2016. Dit jaarverslag geeft een mooi beeld van de activiteiten van het afgelopen jaar van onze vereniging IVN Leeuwarden en omstreken. Ook geeft dit jaarverslag een beeld van alle andere zaken die zich dit jaar binnen onze vereniging hebben afgespeeld. Deze activiteiten waren niet mogelijk zonder de inzet van de vele vrijwilligers van onze vereniging. Dit jaarverslag is dus bovenal een beeld van hun harde werk.

Samen zijn wij IVN. Van onze leden en belangstellenden die deelnemen aan onze excursies, tot de vrijwilligers in de werkgroepen die alle activiteiten in goede banen laten verlopen en een bestuur dat zich er op richt deze vereniging sterk en gezond te houden. Jong en oud hebben het afgelopen jaar kunnen genieten van de vele natuureducatieve aspecten van onze vereniging. Excursies, cursussen, lezingen, het Leeuwenboekje, de website, de Facebookpagina. Veel is vernieuwd. Overal draagt het ons gedachtengoed uit; mensen kennis te laten maken met de natuur en blijvende aandacht vragen voor de natuur.

Onze vereniging is een actieve, levendige vereniging. Afgelopen jaar hebben we afscheid moeten nemen van een aantal actieve leden, maar hebben we er ook aan alle kanten de nodige versterking bij gekregen. Tevens waren er succesvolle samenwerkingen met andere organisaties zoals het Natuurmuseum. Het bestuur probeert altijd voldoende ondersteuning te geven en initiatief te nemen om nieuwe kansen te benutten. Echter is het bestuur er het afgelopen jaar niet in geslaagd nieuwe bestuursleden te vinden om het tekort aan mankracht aan te vullen. Het bestuur maakt zich hier zorgen over. Er komen aanvragen binnen voor activiteiten van IVN, waar geen gehoor aan kan worden gegeven. Op bestuurlijk niveau valt nog veel werk te verwachten in de komende jaren met de ontwikkelingen binnen het landelijk IVN. Het huidige bestuur blijft alle ontwikkelingen zo nauwgezet mogelijk volgen, samen met de andere Friese afdelingen.

Al deze ontwikkelingen vragen om continuïteit en flexibiliteit van afdelingen met een goede borging door voldoende bestuurlijke capaciteit. Op dit moment is ons bestuur niet voldoende bezet. Dat is jammer, omdat onze afdeling dit juist verdient, maar ook nodig heeft om de groeiende afdeling én groeiende ambities te kunnen blijven waarborgen.

Namens het bestuur wens ik iedereen veel leesplezier bij dit jaarverslag en wil ik iedereen bedanken voor de geweldige inzet van het afgelopen jaar om onze ideeën over een duurzame toekomst met veel oog voor natuur over te brengen op anderen.

Bart Franken, interim-voorzitter
Maart 2017

1. Bestuurlijk jaarverslag 2016

In 2016 stond het behartigen van de belangen van de afdeling en de leden centraal bij het bestuur van IVN Leeuwarden en omstreken. Dit heeft zich vertaald in een aantal bestuurlijke, organisatorische en financiële stappen waarin het bestuur getracht heeft de kernwaarden van de afdeling zo goed mogelijk te bewaken. De ontwikkelingen staan hieronder vernoemd onder verschillende thema's.

IVN Afdeling Leeuwarden e.o.

In 2016 hebben we als IVN afdeling binnen de regio Leeuwarden hard gewerkt aan de zichtbaarheid en bekendheid van de afdeling. Samenwerking is daarin leidend geweest. Dit heeft geresulteerd in een (kleine) groei van het aantal leden. De huidige koers lijkt te werken en trekt door naar het eerste deel van 2017. Het bestuur was ook regelmatig bij activiteiten in de gemeente Leeuwarden zichtbaar en sloot aan bij activiteiten van IVN, zowel landelijk als provinciaal en van de eigen afdeling. Helaas moest het bestuur ook aanvragen afwijzen of doorverwijzen naar andere afdelingen of het consulentenschap. Dit door beperkte mankracht in het bestuur. Gelukkig weten ook andere groene organisaties ons te vinden in succesvolle samenwerkingen.

Door een gezond financieel beleid hebben we onze actieve vrijwilligers en werkgroepen ook dit jaar financieel kunnen ondersteunen waar nodig. Middels het "Leeuwenboekje", persoonlijke contacten en via de website en Facebook informeert het bestuur de leden over de bestuurlijke ontwikkelingen. In 2016 is er geen werkgroepoverleg/coördinatorenoverleg geweest. Voor 2017 heeft het bestuur de ambitie dit in een nieuwe vorm terug te laten komen aan het einde van het jaar. Wij kijken ook terug op succes: De vernieuwing van het Leeuwenboekje, de nieuwe impuls van de jeugdwerkgroep, het vernieuwen van de website, het opstarten van nieuwe activiteiten zoals de avondzingen en uiteraard de prachtige ledendag in 'de Kruidhof' in Buitenpost zijn goede voorbeelden hiervan.

Binnen de gemeente Leeuwarden waren afgelopen jaar een aantal ontwikkelingen die onze leden zorgen baarden. Het staat leden altijd vrij om op persoonlijke titel bezwaren aan te tekenen of zich op andere wijze te mengen in discussie over deze ontwikkelingen. Het bestuur van IVN Leeuwarden e.o. heeft besloten zich aan te sluiten bij de Friese Milieu Federatie, om collectief de stem van de natuur te laten horen. Wij weten ons hierdoor verzekerd van samenwerking op hoog bestuurlijk niveau om de kernwaarden van de natuur te beschermen.

IVN in Fryslân

Het bestuur heeft afgelopen jaar diverse districtsvergaderingen bijgewoond. Onder leiding van het IVN consulentenschap Fryslân worden in deze vergaderingen beleid, activiteiten en ideeën van de zeven Friese afdelingen onderling afgestemd. Daarnaast zijn districtsvergaderingen bedoeld om elkaar te informeren, te ondersteunen, te brainstormen en beleid te ontwikkelen over de toekomst en te overleggen over provinciale en landelijke ontwikkelingen. De meest uiteenlopende, interessante zaken komen in deze districtsvergaderingen aan de orde. Voorbeelden hiervan zijn:

- Zijn wij als IVN afdelingen toekomstbestendig?
- Samenwerking op grote thema's, zoals bijv. slootjesdagen
- Landelijke ontwikkelingen rondom fusie, herziening statuten en administratie
- Bestuurstekorten
- Gebruik van (social) media
- Ontwikkelen nieuwe cursussen of herstarten bestaande cursussen in de regio
- Hoe om te gaan met speciale aanvragen, zoals kinderfeestjes

Naast deze districtsvergaderingen is er contact met Anja Dijkstra en Kees Siderius, consultants uit Friesland. Het bestuur heeft ook enkele dagen bijgewoond, waaronder de Scharrelkids inspiratiedag.

IVN Landelijk

In 2014 is beleid ingezet om een constructieve bijdrage te kunnen leveren aan de landelijke discussie binnen IVN over het zeer intensief samenwerken of fuseren met andere natuurorganisaties. Daaruit voortgekomen is de discussie over het wijzigen van statuten, zowel op landelijk als op afdelingsniveau. Er is de afgelopen jaren veel gesproken met het landelijk IVN. Regelmatig overleg, diverse schriftelijke correspondentie en herhaaldelijk aandringen hebben er toe geleid dat we een scherp beeld hebben op de koers die het landelijk IVN wil varen. Het is een lang, slepend proces maar er zijn ondertussen constructieve stappen gezet. Het bestuur van IVN Leeuwarden e.o. houdt, samen met IVN de Wâlden, de gang van zaken kritisch in de gaten. In 2017 worden veranderingen verwacht, waaronder wijziging van de landelijke statuten en een concept voorstel van een wijziging voor afdelingsstatuten. Dit vraagt om een krachtige, alerte houding en kennis van zaken. Het effect van deze wijzigingen kan ook gevolgen hebben voor onze afdeling. IVN is juist zo sterk vanwege de hoge mate van lokale kracht, lokale binding en lokale identiteit. Dit willen wij behouden en daar zetten wij ons voor in. Daartoe hebben wij afgelopen jaar hierover ook landelijke bijeenkomsten bijgewoond en op provinciaal niveau meerdere overleggen gevoerd.

Samenwerking

Ook afgelopen jaar hebben we sterk ingezet op samenwerking. Samenwerking met voor ons bekende organisaties zoals Stichting Gezond Natuur Wandelen, wijkverenigingen, andere natuurorganisaties zoals SOVON, de bibliotheek Midden-Fryslân, Stichting Permacultuur en Gemeente Leeuwarden. Maar ook nieuwe samenwerkingen zoals met Natuurmuseum Fryslân.

Binnen het bestuur

Het bestuur bestond op 31 december 2016 uit:

- Bart Franken, Interim Voorzitter
- Els Bultsma, Vice Voorzitter
- Cor de Vries, Secretaris
- Pieter Willem Louwsma, Penningmeester

In het afgelopen jaar hebben we meerdere bestuursvergaderingen gehad, die wisselend bij de bestuursleden thuis of in het kantoor van IVN Fryslân in Leeuwarden werden gehouden. Het bestuur heeft in een kleine bezetting van 4 mensen zo veel als mogelijk geprobeerd te functioneren, maar heeft ook sterk geprobeerd een oplossing te vinden voor deze kleine, onzekere bezetting van het bestuur. Bart Franken heeft als interim-voorzitter de zaken aangestuurd omdat er geen nieuwe voorzitter is gevonden. Richting de jaarvergadering begin 2017 werd duidelijk dat het zeer lastig is voor 2017 nieuwe bestuursleden te vinden. 2016 was het laatste jaar van de eerste termijn van Els Bultsma. Zij heeft aangegeven te gaan stoppen na deze eerste termijn. Dit zal het aantal bestuursleden in 2017 terugbrengen tot het minimum van 3, met Cor de Vries als secretaris (aftredend en niet herkiesbaar per 2019) en Pieter Willem Louwsma als penningmeester (aftredend en niet herkiesbaar per 2018). Zonder nieuwe impuls komt het bestuur in een lastige positie.

Het bestuur wil vanaf deze plek alle actieve vrijwilligers hartelijk bedanken voor de geweldige inzet van het afgelopen jaar. IVN Leeuwarden e.o. heeft op verschillende vlakken grote deskundigheid in huis en samen dragen wij deze kennis en kunde graag over, aan jong en oud, zowel aan onze leden als aan andere geïnteresseerden.

2. Financieel jaarverslag

2.1. Algemeen

Het boekjaar 2016 is afgesloten met een verlies van - € 273,39. Hierbij is de methode van het baten en lasten stelsel gevolgd. Hierbij kijkt men ook over de jaren heen om alle inkomsten en uitgaven mee te nemen die betrekking hebben op activiteiten uit dat boekjaar.

Het verlies op kasstelstel basis over 2016 is - € 750,89. Hierbij kijkt men alleen naar alle boekingen die in dat jaar hebben plaatsgevonden. Het kasboekje over 2016 zeg maar. Het verschil tussen beide bedragen komt met name doordat we in verhouding veel inkomsten voor de vogelcursus 2016 al in 2015 hebben ontvangen. In de onderstaande tabel vindt u de rekenwijze om van winst op kasstelsel basis naar winst o.b.v. baten en lasten te gaan.

Tabel 1.	Bedragen	Voorbeeld
Totaal boekingen in 2016:	- € 750,89	<i>Inkomsten en uitgaven</i>
Plus: bedragen in 2015 bestemd voor 2016	€ 781,50	<i>Cursusgeld deelnemer</i>
Minus: Bedragen in 2016 voor 2015	€ 175,00	<i>Lidmaatschapsgeld en advertenties over 2015</i>
Plus: Bedragen in 2017 bestemd voor 2016	€ 480,00	<i>Advertenties over 2016</i>
Minus: Bedragen in 2016 voor 2017	€ 609,00	<i>Cursusgeld deelnemer</i>
Resultaat Baten en Lasten boekjaar 2015	- € 273,39	

Over het boekjaar 2016 hebben we dus een klein verlies behaald. Dit was al voorzien in de begroting omdat we een ledendag hebben georganiseerd. Meevallers waren dat er weinig extra uitgaven zijn geweest, de vogelcursussen goed bezet waren, er door een inventarisatie voor de gemeente extra geld is binnengekomen en er bij de ledendag ook een vrijwillige bijdrage is opgehaald. Hierdoor is het verlies beperkt gebleven. Tegenvallers waren de inkomsten van het Leeuwenboekje (geen nieuwe adverteerders gevonden, incasso bestaande adverteerders) en de incasso van een aantal van onze leden bleek lastig te zijn.

Vermogen

Bij het opstellen van de balans 2016 heb ik een versimpeling toegepast, namelijk het schrappen van de post overlopende posten. Deze post maakte het geheel alleen maar onoverzichtelijk en gaf bovendien niet duidelijk weer wat ons actueel vermogen was. Nu zijn alleen de posten Debiteuren (nog te ontvangen bedragen) en Crediteuren (nog te betalen bedragen) opgenomen als posten die over de balansdatum lopen. In bijlage 3 vindt u de balans ultimo 2016.

Het vermogen van IVN Leeuwarden staat einde boekjaar 2016 op € 11.265,39. In het jaarverslag 2015 hebben we het uitgangspunt vastgesteld dat we een algemene reserve willen hebben van ongeveer € 10.000,-. De bandbreedte ligt tussen de ondergrens van € 8.000,- en de bovengrens van € 12.000,-. Zolang de reserve boven de € 10.000 is, zal er ruimte zijn om vanuit de reserve geld in te zetten voor het houden van een ledendag.

In bijlage 1 vindt u het financiële overzicht 2016 en in bijlage 2 een financieel overzicht waarin 2015 met 2016 wordt vergeleken. In de komende paragrafen worden de belangrijkste onderdelen toegelicht.

2.2 Bestuurszaken

Onder Bestuurszaken (zie bijlage 1) zijn de belangrijkste onderdelen:

- Bankzaken
- Contributiezaken
- Ledendag/Vrijwilligersdag
- Algemene Jaarvergadering
- Leeuwenboekje
- Kas

Qua bankzaken valt op dat er halverwege het jaar € 3.830,- is opgenomen wegens een tekort op de lopende rekening. Dit werd veroorzaakt door de vertraagde inning van de contributies 2016. De lopende rekening eindigt eind 2016 met een hoog saldo omdat het eerder opgenomen bedrag nog niet was teruggeboekt op de spaarrekening.

De contributieopbrengst 2016 bedroeg € 3.404,50 waartegenover een afdracht stond aan IVN Nederland van € 1.409,17. Ook in 2016 hoefden we geen bijdrage te betalen aan IVN District Noord.

In 2016 is er geslaagde ledendag gehouden in de Kruidhof in Buitenpost. De totale kosten van € 825,22 hiervan vielen mee mede dankzij een vrijwillige bijdrage van onze leden.

Het houden van de algemene jaarvergadering kostte in 2016 in totaal € 339,55. De kosten hadden te maken met het printen en versturen van uitnodigingen, kosten koffie en een vergoeding voor het houden van de presentatie na de pauze.

Het maken van het Leeuwenboekje kostte in 2016 € 1.405,82. Totale advertentie opbrengsten voor 2016 waren € 580,-. Per saldo kostte het Leeuwenboekje ons € 825,82.

In 2016 zijn we gestart met het bijhouden van een (contante) kas. Directe aanleiding hiervoor was de vrijwillige bijdrage die opgehaald werd tijdens de ledendag. Vanuit de kas betalen we kleine vergoedingen voor bijvoorbeeld printkosten of kosten voor materiaal.

2.3 Vogelwerkgroep

Onder de Vogelwerkgroep (zie bijlage 1) zijn de belangrijkste onderdelen:

- Vogelcursus herkenning
- Themacursussen zoals Wintergasten/Steltlopers/Roofvogels

De vogelwerkgroep begroot zijn activiteiten kostenneutraal voor het bestuur, echter wel gebaseerd op volledige bezetting van deelnemers. Leden van IVN krijgen vaak korting op de cursuskosten, die worden betaald uit de verenigingskas. Het bestuur staat garant voor een incidentele tegenvaller en houdt hiervoor een buffer in kas.

In 2016 was de cursus vogelherkenning weer goed bezet. In totaal hebben 5 IVN leden € 10,- korting gekregen die ten laste van de algemene pot komen. Daarmee is deze editie financieel gezien weer heel geslaagd.

In 2016 zijn er Themacursussen Wintergasten, Steltlopers, Roofvogels en Spitsbergen weer met succes gehouden. Hiervoor was ook voldoende deelname waardoor er een mooi klein plusje op het saldo te noteren valt. Aan vergaderkosten heeft de vogelwerkgroep zo'n € 130,- aan kosten gemaakt.

2.4 Overige onderdelen IVN Leeuwarden

De overige onderdelen van IVN Leeuwarden (zie bijlage 1) bestaan met name uit:

- Plantenwerkgroep
- Jeugd en Educatie werkgroep
- Overige activiteiten IVN Leeuwarden

De plantenwerkgroep heeft een aantal excursies gehad in 2016 en heeft hiervoor geen kosten gemaakt. Zij hebben ook vaak zelf de expertise in huis dus hoeven er geen experts ingevlogen te worden. Voor de Jeugd en Educatie werkgroep is alleen een vergoeding van € 40,- aan materiaalkosten en reiskosten uitgekeerd. De Paddenstoelenexcursie heeft helaas in 2016 niet plaatsgevonden.

Bij de overige activiteiten behoren de kosten die gemaakt zijn om de Slotjesdag 2016 te organiseren (afhuren Turegluur) en de kosten en inkomsten behorend bij het uitvoeren van een inventarisatie van het Wilhelminapark in Grou t.b.v. de gemeente Leeuwarden.

2.5 Kascommissie

Op 15 maart 2016 kwam de kascommissie, bestaande uit mevrouw Anneke Zeinstra en mevrouw Renee Ras bijeen om de bescheiden over het kalenderjaar 2016 te controleren. Op basis van dit onderzoek, zijn zij van mening dat de financiële verantwoording op de juiste wijze heeft plaatsgevonden. De kascommissie wordt hartelijk bedankt voor haar bijdrage.

2.6 Begroting 2017 IVN Leeuwarden

Op basis van historische gegevens kan een eenvoudige begroting worden opgemaakt. Uitgangspunt is een sluitende begroting, dat wil zeggen een begroting die op nul uitkomt. Uitgangspunt is ook dat de werkgroepen normaal gesproken hun activiteiten kosten neutraal houden.

Voor het houden van een ledendag is vanuit het boekjaar 2016 een bedrag van maximaal € 1.000,- gereserveerd. Dit omdat onze reserve toereikend is voor het houden van een ledendag. De totale kosten vallen hopelijk wat lager uit, wellicht door het innen van een vrijwillige bijdrage.

In de onderstaande tabel staat een eenvoudige begroting voor het boekjaar 2017. De meeste kosten liggen al redelijk vast per jaar. Elk jaar komt er een ledenvergadering, meestal een ledendag of iets vergelijkbaars en worden er vier edities van het Leeuwenboekje gemaakt.

Mogelijk komen er in 2017 juridische/notaris kosten als we als IVN Leeuwarden onze statuten moeten aanpassen in verband met het landelijke beleid. Wellicht krijgen we daar ook een (gedeeltelijke) vergoeding voor. Eventuele kosten kunnen we dekken uit onze reserve en zijn gemakshalve niet in de begroting opgenomen.

Begroting 2017	Inkomsten	Uitgaven
Contributie-opbrengsten	€ 2.000	
Ledendag houden		€ 1.000
Algemene Jaarvergadering houden		€ 400
Bankkosten		€ 200
Renteopbrengsten spaarrekening	€ 50	
Overige bestuurskosten		€ 150
Leeuwenboekje maken	€ 580	€ 1.500
Budget voor vergoeding kosten werkgroepen		€ 200
Ten laste van de algemene reserve (houden van ledendag)	€ 1.000	
Vrije ruimte		€ 180
TOTAAL	€ 3.630,-	€ 3.630,-

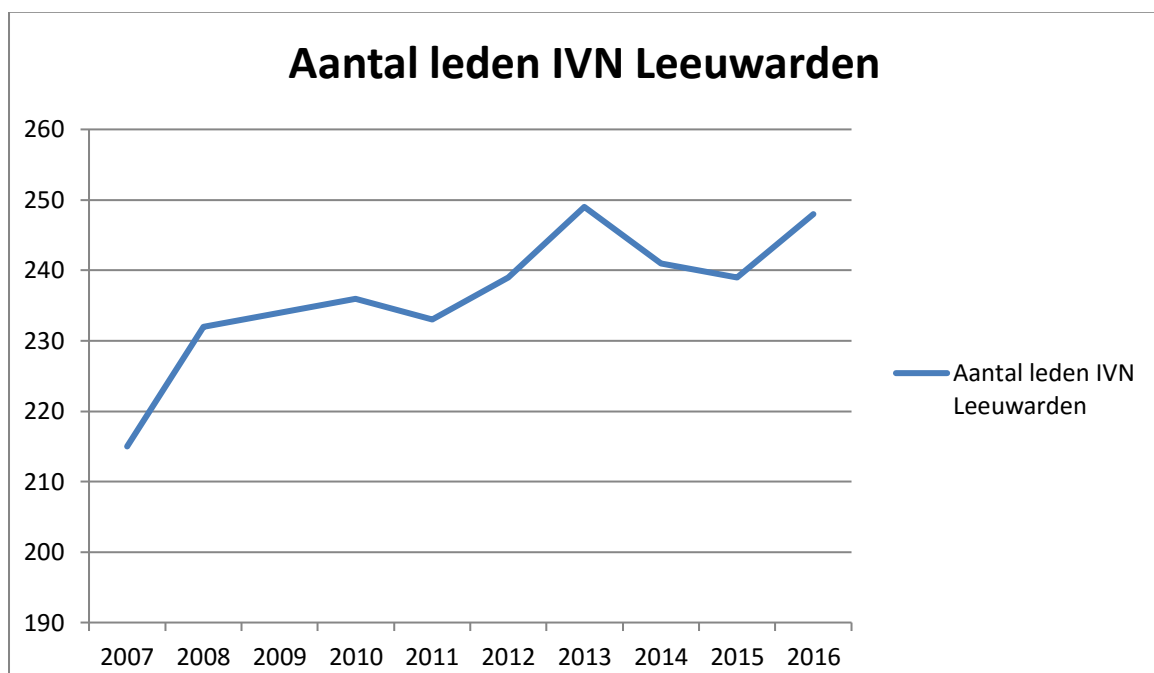
Als penningmeester hoop ik natuurlijk dat we hier en daar de inkomsten kunnen verhogen, met name een paar nieuwe adverteerders voor het Leeuwenboekje zijn zeer welkom.

2.7 Ledenadministratie

In de onderstaande tabel wordt het aantal leden en type leden over de afgelopen 3 jaar vergeleken. Het ledenaantal is vorig jaar gestegen met 9 leden. Het aantal donateurs neemt zoals verwacht verder af.

Tabel Overzicht leden IVN Leeuwarden			
Type leden	2014	2015	2016
IVN Leden	196	211	224
Huisgenootleden	9	16	14
Donateurs IVN Leeuwarden	37	12	9
Totaal	242	239	248

Tot slot een overzicht van het aantal IVN leden van de afgelopen 9 jaar, een mooie opgaande trend!

3 Algemeen verenigingsjaarverslag 2015

3.1. De Vogelwerkgroep

3.1.1. De Vogelwerkgroep

De Vogelwerkgroep bestond op 1 januari 2016 uit 16 leden. De werkgroep kende vier sub-werkgroepen: één voor de vogelcursus, één voor de themacursussen, één voor de vogelochtenden en één voor de vroege vogelexcursies en struintochten. De Vogelwerkgroep kwam in het verslagjaar eenmaal bijeen in september. Daarnaast overlegden de subwerkgroepen een aantal malen afzonderlijk en was er frequent mailcontact. De samenstelling van de Vogelwerkgroep was aan het einde van het verslagjaar als volgt:

Tonny Biesterbosch	Wergea	Corry van der Meer	Leeuwarden
Jan de Boer	Jellum	Teike van Minnen-Achternveld	Gytsjerk
Anne Bosma	Leeuwarden	Lies Riemersma	Leeuwarden
Anneke Zeinstra	Goutum	Pieter Riemersma	Oudeschoot
Wijnand Jager	Oude Leije	Nico Rodenhuis	Hurdegaryp
Tjeerd de Jong	Leeuwarden	Durk Weijma	Oudemirdum
Marjan Koeze	Leeuwarden	Teartse van der Zee	Hurdegaryp
Jan Kramer	Leeuwarden	Marianne Heij	Leeuwarden

Marjan Koeze heeft jarenlang de aanmeldingen verzorgd voor de deelnemers aan de vogelcursus. Zij heeft bij de vergadering in september het stokje overgedragen aan Marianne Heij. De Vogelwerkgroep heeft Marjan met een mooie bos bloemen bedankt voor haar werk. Marjan blijft deel uit maken van de Vogelwerkgroep.

Door contact tussen de coördinator van de Vogelwerkgroep en het afdelingsbestuur, evenals het over en weer toezenden van informatie, vond waar nodig, afstemming plaats met het bestuur van IVN Leeuwarden e.o.

3.1.2. Cursus Vogels en Vogelherkenning

In de periode januari t.m. mei 2016 werd de cursus 'Vogels en Vogelherkenning' georganiseerd met 25 deelnemers. De cursus bestaat uit een aantal theorieavonden met beamerpresentaties en excursies naar vogelrijke natuurgebieden. De theorieavonden vonden zoals gewoonlijk plaats in het zalencentrum Kurioskerk. Eind januari 2017 is de cursus Vogels en Vogelherkenning opnieuw gestart, ditmaal met 28 deelnemers. Voor het eerst konden deelnemers zich opgeven via een formulier op de website van IVN Leeuwarden.

3.1.3. Themacursussen

De themaochtend '*Wintergasten en thuisblijvers langs de Friese Waddenkust*' werd gehouden op 5 februari, bestaande uit een korte beamerpresentatie op locatie en aansluitend een excursie. Er was veel belangstelling: 24 deelnemers. Op 29 mei en 10 juni werd de themacursus '*Observeren en ringen van dagroofvogels*' met 16 deelnemers georganiseerd. Deze themacursus bestaat uit een theorieavond en een excursie op Ameland. Het was een geslaagde excursie. In 2015 konden er geen vogels geringd worden omdat het broeden veel later startte door het koude voorjaar. Dat was in 2016 gelukkig niet het geval want juist het ringen is een bijzonder onderdeel van de excursie. De excursie '*Steltlopers*' op 20 augustus is met 23 deelnemers georganiseerd. Grote groepen steltlopers zijn die dag waargenomen langs de Waddenkust en bij Zwarte Haan de tropische verrassing: drie flamingo's. Ook de themaochtend '*Van Spitsbergen naar Sanfjorden*' was een groot succes. De ochtend

begon in Herberch By us thus in Oudega met een presentatie van Klaas Visser over zijn reis naar Spitsbergen. Aansluitend volgde een excursie observeren van wintergasten en met name de kleine rietganzen. Er was ook voor deze ochtend veel belangstelling: 28 deelnemers. Op zaterdagmiddag 26 november werd de excursie '*Duizenden ganzen zoeken hun slaappleats op*' gehouden. In het schemerdonker waren de 16 deelnemers getuige van indrukwekkend grote groepen ganzen die in de Rypstjerksterpolder hun slaappleats opzochten. Deze excursie was georganiseerd i.s.m. de Wielenwerkgroep.

3.1.4. Vogelochtenden.

In 2016 werd een vervolg gegeven aan de Vogelochtenden waarmee in 2003 werd gestart. Elke eerste zaterdag van de maand (m.u.v. juli en augustus en september) is er een Vogelochtend georganiseerd. Het is een excursie waarvoor opgave niet noodzakelijk is en waaraan (meestal) geen kosten verbonden zijn, behalve een richtbedrag van € 3,- aan de chauffeur voor het meerijden. De te bezoeken locaties worden vooraf bepaald. IVN-leden, cursisten en andere vogelliefhebbers waarvan het e-mailadres bekend is, ontvangen vooraf een email met bijzonderheden. De e-mails worden naar ruim 200 adressen verzonden. De maandelijkse Vogelochtenden zijn een begrip geworden. De belangstelling is wisselend en is vooral afhankelijk van de weersomstandigheden. Toch was de deelname vaak te groot (20 deelnemers) en moest er zelf een keer een splitsing worden gedaan. Omdat dit niet wenselijk is, heeft de organisatie in februari 2017 besloten dat deelnemers pas door opgave kunnen deelnemen aan de excursie. Op deze manier is het aantal beheersbaar en zal de groep voortaan uit maximaal 16 deelnemers bestaan.

De vogel/natuurexcursies op zondagen, twee weekenden later dan de zaterdagexcursies, zijn ook succesvol. Deze vogelochtenden zijn alleen bestemd voor IVN-leden en opgave is hiervoor ook vereist. De organisatie stelt voor deze excursie een wat 'pittiger' programma vast zoals: een excursie van een hele dag, een locatie op afstand, een vroegere start en/of een langer stuk lopen. De maanden oktober, november en december 2015 werden gebruikt als proefperiode om na te gaan hoeveel belangstelling bij leden was voor deze excursies. Er bleek voldoende belangstelling te zijn en daarmee zijn de zondagexcursies een succesvol onderdeel geworden. Het aantal deelnemers meestal 12 en met dit aantal is de excursie volgeboekt.

De organisatoren waarderen het enorm dat er zoveel belangstelling is voor de excursies en dat er weer verschillende natuurgebieden bezocht zijn waarbij veel bijzondere waarnemingen zijn gedaan. De zaterdagexcursie begint vaak vroeger en duurt wat langer dan in het verleden, waardoor het ook mogelijk is wat verder gelegen gebieden te bezoeken of bij meerdere locaties langs te gaan. Door vroeger te vertrekken is de kans ook groter om bijzondere waarnemingen te doen omdat het dan nog lekker rustig is en de vogels nog volop zingen.

De Vogelochtenden krijgen een vervolg in 2017.

3.1.5. Vroege Vogelexcursie en struintocht

Op een mooie zondagochtend in mei vond de Vroege Vogelexcursie naar het Houtwiel plaats. De start was om 05.00 uur en de 30 deelnemers maakten het ontwaken van de natuur in het moerasgebied met veel riet- en struweelvogels van nabij mee. De Vroege Vogelexcursie wordt in 2017 herhaald.

3.1.6. Wandelingen

In 2016 heeft de Vogelwerkgroep ook een aantal wandelingen georganiseerd. In twee seizoenen werd een wandeling in het Leeuwarden bos gehouden. De zomeravondwandeling vond plaats op 20 juli en de herfstwandeling op 8 oktober. Het aantal deelnemers was gemiddeld 15. De bedoeling van deze wandelingen is om de seizoenen in het bos te volgen. Het Leeuwarder bos is nog een jong bos maar er is al genoeg flora en fauna om van te genieten. Op 2 december werd met 7 deelnemers een wandeling door de Bouwepet gehouden. De geschiedenis van dit bijzonder gebied en de daarop aansluitende wandeling werden heel positief ervaren. Het weer werkte ook mee, er waren prachtige luchten en vergezichten om van te genieten. In 2017 volgen de winter- en de voorjaarswandeling in het Leeuwarder Bos en een aantal andere wandelingen.

3.1.7. Doel van de cursussen en excursies

Het doel van de cursussen en excursies is om mensen met belangstelling voor de natuur en in het bijzonder voor vogels, ervaring op te laten doen met het herkennen en observeren van deze dieren. De cursussen en excursies zorgen ervoor dat naast het plezier dat de deelnemers eraan beleven, deze op weg worden geholpen bij het uitoefenen van hun vogelhobby. Dit alles vanuit de doelstelling van het IVN: natuur laten zien en beleven. Mogelijk zal deze bewustwording bijdragen aan de bescherming van onze nog aanwezige natuur.

Voor de theorieavonden en het leiden van de excursies wordt een beroep gedaan op biologen en ervaren vogelaars, die spontaan en met veel enthousiasme medewerking verlenen. Een woord van dank is hier zeker op zijn plaats. Zonder hun medewerking is het niet mogelijk om dergelijke cursussen te organiseren.

Uit de belangstelling voor de vogelcursussen die sinds 1997 elk jaar worden georganiseerd, blijkt dat ze in een behoefte voorzien. Het is van groot belang om alle activiteiten die door de Vogelwerkgroep worden georganiseerd voldoende bekendheid te geven. Kranten en andere media zijn veel minder dan in het verleden bereid gratis publiciteit te verstrekken. De Vogelwerkgroep maakt daarom steeds meer gebruik van social media om de activiteiten bekend te maken. Durk Weijma, PR-medewerker van de Vogelwerkgroep, weet de juiste kanalen aan te boren waardoor er voldoende aanmeldingen zijn voor zowel de cursus als voor de overige activiteiten.

De leden van de Vogelwerkgroep beleven zelf ook veel plezier aan de cursussen en excursies. De spontaniteit, het grote enthousiasme en de leuke reacties van deelnemers, docenten en excursieleiders worden daarbij als een grote stimulans ervaren.

Leeuwarden, 6 maart 2017

Corry van der Meer, coördinator Vogelwerkgroep

3.2 De werkgroep Jeugd en educatie

Aan het begin van 2016 lag de activiteit van de werkgroep, die bestond uit Els Bultsma en Tineke Vernhout helemaal stil, vanwege het overlijden van een dierbaar familielid van Tineke en het ontbreken van meer werkgroepsleden..., maar door de landelijke organisatie van de IVN-slootjesdagen en de bij het bestuur aangegeven belangstelling van het Fries Natuurmuseum om deze dagen op te nemen in hun programma voor de jaarlijkse Soortendag in het Leeuwarder bos, kwam er weer nieuw leven in de brouwerij. Tineke was al wel naar de werkelijk inspirerende inspiratieavond over de slootjesdagen op 17 februari in Zwolle geweest, waar ze nieuwe werkvormen, voorbeelden voor activiteiten, ondersteuning op het gebied van ledenbinding en -werving, praktische communicatie-tips en contact met andere IVN afdelingen aangereikt kreeg. Tijdens de slootjesdag stond de voorzitter Bart Franken bij de camping Taniaburg met de Turegluur informatie over het IVN te geven en kreeg Tineke hulp van Bert Jan van Norel en Louise van Zeijl van het Fries Natuurmuseum bij het water. De samenwerking resulteerde in een bijzonder geslaagde slootjes- en soortendag, die wederzijds voor herhaling vatbaar bleek!

Na de slootjesdagen werd het contact met de bibliotheek weer opgepakt. We probeerden of we iets konden doen in het kader van de kinderboekenweek (5-16 september) met thema "Voor altijd jong", maar dat is bij gebrek aan mankracht helaas niet gelukt.

Op 5-9-2016 schreef Liesbeth Bergsma haar sollicitatiebrief om onze gelederen als werkgroepslid te komen versterken!

We hebben kennis met haar gemaakt in het gastvrije huis van Els en haar hartelijk welkom geheten.

Eerst gingen Liesbeth en Tineke naar de scharrelkidsinspiratiedag in Allardsoog.

Daarna zijn we meteen aan de slag gegaan om een nieuw activiteitenprogramma op te stellen:

- Aansluiting bij de kinderactiviteiten op de Oerfloed
- Invulling van biefactory-ruimte in de centrale bibliotheek voor 2017
- Deelname aan bepaalde activiteiten van het Natuurmuseum Fryslân
- Het initiëren van een wijkmoestuin in Aldlân naast de Froskenburgh!

Eerst kwam de organisatie van een paddenstoelenspeurtocht op de Oerfloed tijdens de herfst-werkdag daar op 5 november 2016.

Liesbeth bewees meteen haar waarde als fotografe en het kunnen plastificeren van de met die foto's gemaakte aanwijzingen voor de speurtocht.

Ook dit bleek een vruchtbaar samenwerkingsverband van IVN Leeuwarden, de Leerschool Permacuutuur Friesland en Scouting.

Voor de samenwerking met de bibliotheek in 2017 maakten we de volgende planning:
Telkens op de zondagmiddagen van 14:30 - 15:30 u.

Datum/ plaats	thema	omschrijving
15-01-'17	De winterslaap van Pad	Een ondergronds verhaal en met de handen in de klei
12-02-'17	www.denatuur.org	Het levensweb hangt van 'draadjes' aan elkaar Film en spel over taal in de natuur
12-03-'17	Duurzaamheid	Uit welk zaadje groeit wat? Klein ingepakt voor een grote verrassing! Kom ze zelf zaaien in kringlooppotjes! (materiaal is aanwezig)
09-04-'17	Muziek uit de natuur	Kom luisteren en maak het zelf!

M.n. Els heeft er samen met Anja en Bart van IVN Leeuwarden, en Arjen van de bibliotheek voor gezorgd dat onze activiteiten aangekondigd stonden op de betreffende websites en Facebook pagina's. Ten tijde van het schrijven van dit verslag zijn de eerste twee activiteiten inmiddels succesvol uitgevoerd en is bekend dat de laatste, i.v.m. de programmering van de bibliotheek, helaas niet door kan gaan.

Voor de wijkmoestuin heeft Tineke een inspiratieontwerp en een oproepbrief voor de moestuinwerkgroep gemaakt. Die mochten, na positief overleg met de wijkorganisatie en het wijkpanel van Aldlân, opgehangen worden op de voordeur van de Froskenburgh, en zijn op de website van de wijkorganisatie gezet.

Alhoewel de werkgroep jeugd deze wijkmoestuin heeft geïnitieerd, ligt de verantwoordelijkheid verder bij de moestuinwerkgroep van wijkorganisatie Aldlân en niet bij het IVN.

Vernieuwde website

In 2016 heeft IVN landelijk een nieuwe website gelanceerd. In september is IVN Leeuwarden e.o. overgegaan naar de vernieuwde website. Dankzij de enthousiaste inzet van Marije Haagsma is dit heel succesvol verlopen. De nieuwe site is erg gebruiksvriendelijk en overzichtelijk. De mooie foto's en teksten komen goed uit de verf! De site leent zich ook erg goed voor het onder de aandacht brengen van aankomende activiteiten. Zie: <https://www.ivn.nl/afdeling/leeuwarden-eo>

Mail

Binnen het IVN Leeuwarden e.o. zijn ook verschillende maillijsten aanwezig die ingezet kunnen worden om op een persoonlijke, snelle en efficiënte manier een bepaalde doelgroep te bereiken.

Communicatiewerkgroep

Er zijn plannen voor een communicatiewerkgroep. Deze werkgroep zal vooral als doel hebben de verschillende communicatiemiddelen goed op elkaar aan te laten sluiten en te werken aan innovatie op het gebied van Social media.

Maart 2017, Els Bultsma

3.4 Leeuwenboekje

Dit jaar hebben we voor het maken van de boekjes Editoo gebruikt. Dit is een online programma waarmee je een professioneel ogend blad kunt maken. Samen met Editoo hebben we de opmaak, het kleurgebruik en de verdere huisstijl vastgesteld. Vervolgens kan de inhoud in de online tool geplaatst worden en zij zorgen vervolgens voor het drukwerk, de adressering en de verzending. Ook leveren zij een digitale versie van het boekje aan die op de IVN site geplaatst kan worden.

Ben is begin dit jaar gestopt met de redactie van het boekje. Het opmaken van het eerste boekje in Editoo heeft mij een hoop tijd en zweetdruppels gekost. Het werken in dit nieuwe opmaakprogramma bleek erg lastig en tijdrovend. Het kost veel handelingen om iets te wijzigen, toe te voegen of te verschuiven. Het eindresultaat zag er wel goed uit.

In het tweede kwartaal biedt Stephanie Kamstra gelukkig aan om mij te helpen met de opmaak van het boekje. Ook Stephanie vindt het programma van Editoo niet een handig programma. Zij heeft thuis de mogelijkheid om gebruik te maken van Adobe Design wat een veel flexibeler programma is. Het biedt meer mogelijkheden qua bv formaat, vorm en afmeting van de foto's en indeling van de tekst. Zij doet daar nu de opmaak in en plakt dan de complete bladzijden als pdf bestand in het Editoo programma. Alleen de standaard items op de eerste bladzijden en de omslag worden nu nog in het Editoo programma zelf gemaakt. Dit levert een aantrekkelijker en professioneler uitziend blad op. Het blad verschijnt nu in A-4 formaat en de buitenzijde van de omslag en de binnenste 2 bladzijden worden in kleur gedrukt.

Alle binnengekomen kopij controleer ik op spelling en grammatica, ik maak de teksten goed leesbaar, maak alinea's, kort teksten in of voeg er juist wat aan toe. Soms schrijf ik ook zelf een verslag en tijdens de excursies maak ik vaak foto's voor in het boekje. Ook zoek ik vaak foto's uit mijn eigen collectie bij de andere kopij die wordt aangeleverd en voor de voorkant van het boekje. Vervolgens mail ik de gecontroleerde teksten met bijbehorende foto's naar Stephanie. Zij doet de opmaak van het boekje en zorgt ervoor dat het er aantrekkelijk uit komt te zien. Met flink wat puzzelen, lukt het haar steeds om alles er passend in te krijgen. Vervolgens mailt ze mij de opzet en doe ik een laatste check. Nadat de laatste details zijn geperfectioneerd, koppel ik het adresbestand aan het boekje en zend het naar Editoo. Zij zorgen ervoor dat het boekje binnen 3 dagen wordt gedrukt en vervolgens neemt de verzending via Sandd ook nog een paar dagen in beslag.

Ongeveer een week na aanlevering ligt het boekje bij de leden op de mat. We hebben veel complimenten gekregen over het nieuwe boekje en zijn blij dat het gewaardeerd wordt. Gelukkig wordt er steeds voldoende kopij aangeleverd. Meestal heeft het boekje de maximale dikte van 20 bladzijden. Dit hebben we mede te danken aan Meino Zondervan die vele mooie, educatieve en humoristische verslagen maakt van de vogelexcursies. We willen iedereen, die een bijdrage aan het boekje heeft geleverd, hartelijk bedanken.

Linda Veeman, coördinator redactie Leeuwenboekje

Bijlage 1: Financieel overzicht 2016									
Rubriek	Kostensoorten	Boekingen 2016	Bedragen in 2015 voor 2016	Bedragen in 2016 voor 2015	Bedragen 2016 voor 2017	Bedragen 2017 voor 2016	Verlies en Winst rekening 2016 details	Verlies en Winst 2016 rekening per subcategorie	Verlies en Winst 2016 rekening per hoofdcategorie
100	Bestuurszaken								€ 547,93
	Bankzaken							-€ 244,22	
111	I Rekening Courant ABN AMRO Inkomsten	€ 3.830,88					€ 3.830,88		
112	U Rekening Courant ABN AMRO Uitgaven	-€ 262,80					-€ 262,80		
113	I Spaarrekening ABN AMRO Inkomsten	€ 18,58					€ 18,58		
114	U Spaarrekening ABN AMRO Uitgaven	-€ 3.500,00					-€ 3.500,00		
115	I Depositorekening ABN AMRO Inkomsten	-€ 330,88					-€ 330,88		
117	I Inkomsten Kas (vrijwilligersdag)								
118	U Uitgaven Kas (staan onder kostensoorten)								
	Contributiezaken							€ 1.982,02	
121	I Contributie inkomsten van leden	€ 3.479,50	€ 24,00	€ 75,00	€ 24,00		€ 3.404,50		
122	U Kosten innen Contributie/ o.a.Portokosten	-€ 13,31					-€ 13,31		
123	U Afdracht Contributie aan IVN landelijk	-€ 1.409,17					-€ 1.409,17		
	Giften en subsidie							€ 0,00	
	Ledendag							-€ 825,22	
141	I Inkomsten Ledendag	€ 106,20					€ 106,20		
142	U Uitgaven Ledendag	-€ 931,42					-€ 931,42		
	Vrijwilligersdag							€ 0,00	
152	U Uitgaven Vrijwilligersdag	-€ 100,00		-€ 100,00					
	Algemene Jaarvergadering							-€ 339,55	
162	U Uitgaven Jaarvergadering	-€ 339,55					-€ 339,55		
	Overige Bestuurskosten							-€ 24,50	
172	U Uitgaven Bestuurskosten	-€ 24,50					-€ 24,50		
	Leeuwenboekje							-€ 825,82	
181	I Inkomsten uit Advertenties Leeuwenboekje	€ 200,00		€ 200,00		€ 580,00	€ 580,00		
183	U Kosten Drukwerk Leeuwenboekje	-€ 1.405,82					-€ 1.405,82		
	Website							€ 0,00	
192	U Uitgaven website						€ 0,00		
200	Vogelwerkgroep								-€ 31,10
	Beginnerscursus Vogels							-€ 108,55	
211	I Cursusgeld deelnemers	€ 1.740,00	€ 745,00		€ 585,00		€ 1.900,00		
214	U Huur zaal	-€ 821,00					-€ 821,00		
215	U Inhuur docenten	-€ 1.041,80					-€ 1.041,80		
216	U Overige kosten	-€ 95,75				-€ 50,00	-€ 145,75		
	Gevorderencursus Vogels							€ 0,00	
	Wintergastencursus Vogels							€ 8,60	
231	I Cursusgeld deelnemers	€ 225,00	€ 12,50				€ 237,50		
234	U Huur zaal						€ 0,00		
235	U Inhuur docenten	-€ 228,90					-€ 228,90		
	Steltloperscursus Vogels							€ 12,25	
241	I Cursusgeld deelnemers	€ 154,00					€ 154,00		
244	U Huur zaal	-€ 91,75					-€ 91,75		
245	U Inhuur docenten	-€ 50,00					-€ 50,00		
	Roofvogelcursus							€ 46,60	
251	I Cursusgeld deelnemers	€ 358,00					€ 358,00		
254	U Huur zaal	-€ 106,00					-€ 106,00		
255	U Inhuur docenten	-€ 205,40					-€ 205,40		
	Overige activiteiten Vogelwerkgroep							€ 10,00	
261	I Cursusgeld deelnemers	€ 220,00					€ 220,00		
264	U Huur zaal	-€ 135,00					-€ 135,00		
265	U Inhuur docenten	-€ 75,00					-€ 75,00		
300	Plantenwerkgroep								€ 0,00
	Cursussen Plantenwerkgroep							€ 0,00	
	Excursies /Activiteiten Plantenwerkgroep							€ 0,00	
400	Jeugd en Educatie werkgroep								€ 0,00
	Cursussen Jeugd en Educatie							-€ 40,00	
415	U Overige kosten	-€ 40,00					-€ 40,00		
	Excursies /Activiteiten Jeugd en Educatie							€ 0,00	
423	U Uitgaven Excursies/Activiteiten							€ 0,00	
	Activiteiten Violet Kruchten							€ 0,00	
432	U Uitgaven activiteiten Violet Kruchten								
500	Overige Activiteiten IVN Leeuwarden								€ 75,00
	Paddenstoelenexcursies Klaske Stegenga							€ 0,00	
511	I Inkomsten Deelnemers Paddenstoelenexcursies								
513	U Uitgaven Paddenstoelenexcursies								
	Projecten IVN Landelijk							€ 0,00	
	Groen Dichterbij							€ 0,00	
531	I Inkomsten Groen Dichterbij								
532	U Uitgaven Groen Dichterbij								
	Overige Projecten/Activiteiten							€ 75,00	
541	I Inkomsten Overige Projecten/Activiteiten	€ 500,00					€ 500,00		
542	U Uitgaven Overige Projecten/Activiteiten	-€ 375,00				-€ 50,00	-€ 425,00		
	TOTAAL	-€ 750,89	€ 781,50	€ 175,00	€ 609,00	€ 480,00	-€ 273,39	-€ 273,39	€ 591,83
			Plus	Min	Min	Plus			

Bijlage 2: Boekjaar 2016 versus boekjaar 2015					
Rubriek	Kostensoorten	Verlies en Winst 2015 rekening per subcategorie	Verlies en Winst 2015 rekening per hoofdcategorie	Verlies en Winst 2016 rekening per subcategorie	Verlies en Winst 2016 rekening per hoofdcategorie
100	Bestuurszaken		€ 707,42		-€ 277,29
	Bankzaken	-€ 71,35		-€ 244,22	
	Contributiezaken	€ 2.092,99		€ 1.982,02	
	Giften en subsidie	€ 0,00		€ 0,00	
	Ledendag	€ 0,00		-€ 825,22	
	Vrijwilligersdag	€ 0,00		€ 0,00	
	Algemene Jaarvergadering	-€ 274,77		-€ 339,55	
	Overige Bestuurskosten	-€ 10,00		-€ 24,50	
	Leeuwenboekje	-€ 990,45		-€ 825,82	
	Website	-€ 39,00		€ 0,00	
200	Vogelwerkgroep		-€ 161,88		-€ 31,10
	Beginnerscursus Vogels	-€ 143,68		-€ 108,55	
	Gevorderencursus Vogels	€ 0,00		€ 0,00	
	Wintergastencursus Vogels	€ 19,00		€ 8,60	
	Steltloperscursus Vogels	€ 41,00		€ 12,25	
	Roofvogelcursus	€ 33,60		€ 46,60	
	Overige activiteiten Vogelwerkgroep (o.a. excursie Spitsbergen)	-€ 111,80		€ 10,00	
300	Plantenwerkgroep		€ 0,00		€ 0,00
400	Jeugd en Educatie werkgroep		€ 0,00		-€ 40,00
	Cursussen Jeugd en Educatie	€ 0,00		-€ 40,00	
	Excursies /Activiteiten Jeugd en Educatie	€ 0,00		€ 0,00	
	Activiteiten Violet Kruchten	€ 0,00		€ 0,00	
500	Overige Activiteiten IVN Leeuwarden		€ 0,00		€ 75,00
	Paddenstoelenexcursies	€ 0,00		€ 0,00	
	Projecten IVN Landelijk	€ 0,00		€ 0,00	
	Groen Dichterbij	€ 0,00		€ 0,00	
	Overige Projecten/Activiteiten	€ 0,00		€ 75,00	
	TOTAAL	€ 545,54	€ 545,54	-€ 273,39	-€ 273,39

**Bijlage 3:
Balans boekjaar IVN Leeuwarden per 31 december 2016**

	2015		2016	
ACTIVA				
Liquide middelen		€11.587,89		€10.785,30
Betaalrekening	1.023,99		4.043,70	
Spaarrekening	10.233,02		6.741,60	
Deposito	330,88		0	
Debiteuren		€ 400,00		€ 580,00
Overlopende posten (andere boekjaren)		€ 188,00		
Boekingen na balansdatum				
TOTAAL		€ 12.175,89		€ 11.365,30
PASSIVA				
Eigen vermogen		€ 11.065,39		€ 11.265,39
Eigen vermogen voor resultaat	10.520,39		11.538,69	
Resultaat boekjaar	554,54		-223,39	
Crediteuren		-		€ 100,00
Overlopende posten (andere boekjaren)		€ 1.110,50		
Boekingen na balansdatum				
TOTAAL		€ 12.175,89		€ 11.365,30

BIJLAGE 4

Notulen Algemene Ledenvergadering IVN-Leeuwarden e.o.
Donderdag 24 maart 2016, 19:30 uur

Plaats: Verzorgingstehuis Swettehiem, Leeuwarden

M.k.a.: Anne Bosma, Ben Engelen, Corry vd Meer, Durk Weijma, Teartse vd Zee

1. Opening en welkom

De voorzitter opent de vergadering en heet de in totaal 16 aanwezigen welkom.
Rinze staat kort stil bij de aanslagen in Brussel van 22 maart j.l.

2. Mededelingen

Het bestuur excuseert zich voor de ongelukkige datum van deze vergadering, het is vandaag namelijk Witte Donderdag (de donderdag voor pasen).

3. Vaststellen verslag algemene ledenvergadering van 26 maart 2015

Het verslag wordt goedgekeurd door de vergadering.

4. Jaarverslag 2015

- a- Het verenigingsjaarverslag wordt kort toegelicht door Bart Franken middels een powerpoint presentatie.
- b- Penningmeester Pieter Willem Louwsma geeft een korte toelichting op de financiën, ook met behulp van een powerpoint presentatie.

5. Kascommissie

De kascommissie, bestaande uit Anne Bosma en Anneke Zeinstra, is van mening dat de financiële verantwoording op de juiste wijze heeft plaatsgevonden en verleent decharge aan de penningmeester.

Volgend jaar zal Rene Ras van de Water de plaats innemen van Anne Bosma.

6. Bestuursverkiezing

De voorstellen van het bestuur worden overgenomen:

- a- Cor de Vries wordt herbenoemd als secretaris, voor de tweede termijn van drie jaar.
- b- Rinze neemt afscheid als voorzitter. Bart Franken wordt benoemd tot voorzitter.
Maar Bart kan in verband met werk omstandigheden helaas niet toezeggen dat het voor een hele termijn van drie jaar is.

7. Ontwikkelingen rondom het IVN.

- Dit jaar doet het IVN mee als vraagbaak voor het moestuintje project van de landelijke supermarktketen Albert Heijn.
- Dit jaar wordt het Leeuwenboekje verzorgd door Editoo. De reacties zijn erg positief, al blijft het erg veel werk voor met name Linda. Het zou kunnen dat de verzending in

de toekomst digitaal gaat gebeuren.

- Dit voorjaar zal er nog een ledendag georganiseerd worden.
- Er zijn nog vacatures bij het Leeuwenboekje en de werkgroep Jeugd.
- De Turegluur is dit jaar in te zetten bij IVN activiteiten.
- IVN Landelijk:

De ledendag is dit jaar in Naturalis

Er wordt nog steeds samenwerking gezocht met het KNNV, zij hebben ook leuke activiteiten. Het veldwerk valt tegenwoordig al a.h.w. onder het IVN.

Statuten, Huishoudelijk reglement: IVN Landelijk wil nieuwe overkoepelende statuten maken, en de afdelingen moeten zich daar ook in kunnen vinden.

Rondvraag en sluiting

Rondvraag:

Linda Veeman – Er zijn veel nieuwe ideeën, we moeten proberen nieuwe activiteiten te organiseren.

Afscheid:

Durk Weijma en Anne Bosma hebben van de vogelwerkgroep al een attentie ontvangen, bij hun afscheid van de vogelwerkgroep.

Ben Engelen wordt bij afwezigheid bedankt voor zijn inzet voor het Leeuwenboekje, Rinze zal nog een attentie langsbrengen.

Voor Rene Ras van de Water (Website) en Rinze de Vries (voorzitter) zijn er bloemen als dank voor hun inzet.

De voorzitter sluit de vergadering om 20.45 uur, waarna David Broek een zeer interessante lezing houdt over het project PAD, het amfibieën project in de Leeuwarder rivier de Potmarge